Otvoreni postupci u području građanskog pravosuđa koji su započeti prije isteka prijelaznog razdoblja nastavit će se na temelju prava EU-a. Na temelju uzajamnog sporazuma s Ujedinjenom Kraljevinom na portalu e-pravosuđe do kraja 2024. ostat će dostupne informacije povezane s Ujedinjenom Kraljevinom.

Išlaidos

Škotska

Šiame puslapyje pateikiama orientacinė informacija apie teismo proceso išlaidas Škotijoje.

Teisininkų užmokesčio reglamentavimo sistema

Teisininkų **užmokestis**, kurį jiems turi mokėti klientai, **nereglamentuojamas**, tačiau **reglamentuojamas užmokestis, kurį gali susigrąžinti** teismo procesą laimėjusi šalis.

Solisitoriai

Solisitorių užmokestis Škotijoje nereglamentuojamas. Jis priklauso nuo daugelio įvairių veiksnių, susijusių su konkrečia byla.

Advokatai

Advokatų užmokestis Škotijoje nereglamentuojamas. Jis priklauso nuo daugelio įvairių veiksnių, susijusių su konkrečia byla.

Nustatytosios išlaidos

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose

Nustatytosios išlaidos civilinėse bylose, kurias turi padengti šalys

Nustatytosios išlaidos Škotijoje priklauso nuo **teismo proceso rūšies** ir **teismo**, kuriame jos atsiranda (kuriame pradedamas procesas). Nustatytosios išlaidos padengiamos įvairiais proceso etapais:
pateikiant dokumentus, kuriais pradedamas teismo procesas;
pateikiant papildomus dokumentus;
nustatant teismo posėdžio laiką;
už teismo skirtą laiką posėdyje, pagal dienos įkainį;
pateikiant prašymą įvertinti išlaidų ataskaitą;
užregistruojant apeliacinį skundą.
Kiekvienos rūšies ieškinio mokesčiai nustatyti Škotijos įstatymų lydimuosiuose teisės aktuose, kurie vadinami **mokesčių potvarkiais**. Civiliniame procese taikomi 1997 m. Apygardos teismų mokesčių potvarkis ir 1997 m. Sesijų teismo mokesčių potvarkis. Šie potvarkiai vėliau iš dalies pakeisti įvairiais mokesčių pataisų potvarkiais, kad būtų atsižvelgta į mokesčių padidinimą. Daugiau informacijos apie mokesčių potvarkius ir jų pataisas Škotijoje galima rasti Škotijos teismų tarnybos interneto svetainėje.

Šeimos teisė. Santuokos ar civilinės partnerystės nutraukimas

Škotijoje **pareiškimus nutraukti santuoką ar civilinę partnerystę** galima paduoti apygardos teismui arba Sesijų teismui ir taikyti:
supaprastintą santuokos nutraukimo tvarką,
nesupaprastintą santuokos nutraukimo tvarką.
Mokestis už pareiškimo nutraukti santuoką ar civilinę partnerystę supaprastinta tvarka padavimą apygardos teisme dabar yra 95 GBP, o Sesijų teisme – 105 GBP. Jeigu šerifo pareigūnas atsakovui turi įteikti santuokos nutraukimo dokumentus, taikomas papildomas mokestis. Apygardos teismo ir Sesijų teismo mokestis už šią paslaugą yra 10 GBP, šerifo pareigūnas ima atskirą papildomą mokestį.
Santuokos ar civilinės partnerystės nutraukimas nesupaprastinta tvarka pradedamas pradiniu apygardos teismo įsakymu. Mokestis už pradinį įsakymą santuokos arba civilinės partnerystės nutraukimo byloje dabar yra 125 GBP. Šiose bylose teismas atsakovui įteikti įsakymo negali. Todėl ieškovas (pareiškėjas) turi sumokėti atskirus mokesčius už dokumentų įteikimą solisitoriui arba šerifo pareigūnui. Įvairiais etapais reikės sumokėti papildomų mokesčių – tai priklausys nuo bylos etapo teisme (žr. pirmiau). Jeigu šalims byloje nebus atstovaujama, reikės sumokėti bent jau papildomą mokestį už nutarties protokolą, kuris dabar yra 55 GBP. Sesijų teisme mokestis už pradinio įsakymo nutraukti santuoką ar civilinę partnerystę išdavimą dabar yra 140 GBP.

Šeimos teisė. Vaikų globa ir išlaikymas

Šeimos teisės bylose mokesčio dydis apygardos teisme priklauso nuo to, ar **reikalavimas (arba prašymas) suteikti vaiko globos teises ir išlaikymą paduodamas kartu su reikalavimu (arba prašymu) nutraukti santuoką ar civilinę partnerystę**. Kai kartu teikiamas reikalavimas (arba prašymas) nutraukti santuoką ar civilinę partnerystę, taikomi santuokos nutraukimo nesupaprastinta tvarka mokesčiai.
Jeigu reikalavimas (arba prašymas) nutraukti santuoką neteikiamas, taikomas mokestis už pradinio įsakymo išdavimą; dabar jis yra 80 GBP. Įvairiais etapais bus mokami papildomi mokesčiai – tai priklausys nuo bylos etapo teisme.
Sesijų teisme bus taikomas 140 GBP mokestis. Įvairiais etapais reikės sumokėti ir papildomų mokesčių – tai priklausys nuo bylos etapo teisme (žr. pirmiau).

Komercinė teisė. Sutartys ir atsakomybė

Komercinės teisės bylose mokesčio suma **priklauso nuo įsakymo, kurio siekiama**, ir **teismo, kuriame ieškovas** (teismo procesą inicijuojantis asmuo) **pareiškia ieškinį, taisyklių**.
Pavyzdžiui, jeigu ieškovas apygardos teisme gali pareikšti ieškinį, priskiriamą vadinamiesiems smulkiems ieškiniams, ir siekia, kad jam būtų priteista mažesnė negu 3 000 GBP suma, mokestis už šaukimo į teismą padavimą dabar yra 15 GBP, jei ieškinio vertė neviršija 200 GBP, ir 65 GBP – jei ieškinio vertė yra 200–3 000 GBP. Vėliau gali būti taikoma papildomų teismo mokesčių. Pavyzdžiui, jeigu šaukimą atsakovui turi įteikti šerifo pareigūnas, dabar imamas 10 GBP mokestis ir papildomas šerifo pareigūno mokestis. Vis dėlto tokią tvarką šerifo sekretorius gali taikyti tik tada, kai ieškovas yra fizinis asmuo. Kitos šalys turi pačios pasirūpinti, kad šią paslaugą suteiktų arba solisitorius, arba šerifo pareigūnas – jiems bus mokamas atskiras mokestis.
Jeigu ieškovas gali pareikšti ieškinį supaprastinta tvarka ir, pavyzdžiui, siekia prisiteisti 3 000–5 000 GBP sumą, imamas mokestis už šaukimo į teismą padavimą, kuris dabar yra 65 GBP. Po to gali būti taikoma papildomų mokesčių (žr. pirmiau). Šiais atvejais šerifo sekretorius negali nurodyti įteikti šaukimo atsakovui; bylos šalis turės pasirūpinti, kad šaukimą įteiktų arba solisitorius, arba šerifo pareigūnas. Tada jiems reikės mokėti atskirą mokestį.

Jeigu ieškovas gali pareikšti ieškinį bendrąja proceso tvarka – pavyzdžiui, jeigu siekiama prisiteisti didesnę nei 5 000 GBP sumą arba jeigu taikomos 40 skyriaus (komerciniai ieškiniai) taisyklės, už teismo įsakymo išdavimą dabar imamas 80 GBP mokestis, vėliau gali atsirasti papildomų išlaidų (žr. pirmiau). Jeigu ieškinys paduodamas Sesijų teisme, pradinis mokestis dabar yra 180 GBP. Vis dėlto vėliau gali būti taikoma papildomų mokesčių (žr. pirmiau).

Civilinio proceso etapas, kai reikia padengti nustatytąsias išlaidas

Pradinis mokestis mokamas, kai teismui pateikiamas dokumentas ir **pradedamas procesas**. Kai reikia šerifo pareigūno paslaugos (t. y. smulkių ieškinių atveju, kai ieškovas yra fizinis asmuo, ir santuokos ar civilinės partnerystės nutraukimo supaprastinta tvarka atvejais), prašant šios paslaugos mokamas 10 GBP mokestis. Šerifo pareigūno mokestis mokamas šerifo sekretoriaus arba posėdžio sekretoriaus nurodymu, gavus šerifo pareigūno mokesčio pažymą. Kiti mokesčiai mokami: pateikiant papildomų dokumentų, nustatant teismo posėdžio laiką, už teismo laiką posėdyje (pagal dienos įkainius), pateikiant prašymą įvertinti išlaidų ataskaitą ir užregistruojant apeliacinį skundą.

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose

Nustatytosios išlaidos baudžiamosiose bylose, kurias turi padengti šalys

Jų nėra, kaltinamasis turi teisę į teisinę pagalbą gynybai baudžiamajame procese užtikrinti, **jeigu atitinka finansinius kriterijus.**

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose

Nustatytosios išlaidos konstitucinėse bylose, kurias turi padengti šalys

Žmogaus teisių klausimai gali būti keliami bet kokiame civiliniame procese. Todėl taikomas mokestis priklauso nuo ieškinio ir prašomo įsakymo tipo.
smulkiems ieškiniams iki 200 GBP – dabar 15 GBP;
smulkiems 200–3 000 GBP vertės ieškiniams – dabar 65 GBP;
supaprastinta tvarka nagrinėjamiems 3 000–5 000 GBP vertės ieškiniams – dabar 65 GBP;
bendrąja tvarka nagrinėjamiems didesnės nei 5 000 GBP vertės ieškiniams – dabar 80 GBP;
supaprastinta tvarka nagrinėjamiems pareiškimams – dabar 80 GBP;
ieškiniams Sesijų teisme – dabar 180 GBP.
Visų šių ieškinių atveju įvairiais etapais gali tekti sumokėti papildomų mokesčių – tai priklausys nuo bylos etapo teisme (žr. pirmiau).

Konstitucinės bylos etapas, kai reikia padengti nustatytąsias išlaidas

Konstituciniame procese pradinis mokestis mokamas: pateikiant teismui dokumentus procesui pradėti, pateikiant papildomų dokumentų, nustatant teismo posėdžio laiką, teismo laiką posėdyje (pagal dienos įkainius), pateikiant prašymą įvertinti išlaidų ataskaitą ir užregistruojant apeliacinį skundą.

Teisinių atstovų pateiktina išankstinė informacija

Šalių teisės ir pareigos

Solisitoriai **privalo klientus informuoti apie** taikomus savo paslaugų **įkainius**. Apdairus solisitorius pateikia informaciją apie bylos laimėjimo tikimybę ir atitinkamas išlaidas. **Škotijos solisitorių elgesio kodekse** reikalaujama, kad solisitoriai su klientais bendrautų aiškiai ir veiksmingai.

Teisiniai išlaidų šaltiniai

Kur rasti informacijos apie teisinius išlaidų šaltinius Škotijoje?

Informacijos apie teismo mokesčius pateikta Škotijos teismų tarnybos interneto svetainėje.
Be to, **Škotijos teisės kataloge**, kurį kasmet skelbia Lexis/Nexis Butterworths, yra priedas apie mokesčius.

Kokiomis kalbomis galima rasti informacijos apie teisinius išlaidų šaltinius Škotijoje?

Visa informacija pateikiama anglų kalba.
Škotijos teismų tarnyba savo interneto svetainėje taip pat pateikia informaciją apie procesą kitomis kalbomis.
Joje taip pat išvardijami dokumentai ir lankstinukai, išversti į gėlų, bengalų, Kantono, hindi, pandžabų ir urdu kalbas.

Kur rasti informacijos apie tarpininkavimą?

Nuo 2004 m. Škotijos tarpininkų tinklas (SMN) savo interneto svetainėje pateikia „tarpininkavimo žemėlapį“. Informacija atnaujinta keletą kartų. Darbą finansuoja Škotijos vyriausybė. Nuoroda (Škotijos tarpininkų tinklas) pateikiama daugelyje lankstinukų ir interneto tinklalapių. SMN biuras taip pat priima užklausas telefonu ir besiteiraujantiems nurodo atitinkamas tarpininkavimo paslaugas. **Škotijos tarpininkų registre** nurodoma tarpininkų kvalifikacija, kad, rinkdamosi tarpininką, šalys būtų geriau informuotos.

Kur rasti papildomos informacijos apie išlaidas?

Interneto svetainė, kurioje pateikta informacija apie išlaidas

Pateikiama ši informacija apie Škotijos teismų mokesčius:
aukštųjų teismų, Sesijų teismo ir apygardų teismų mokesčių potvarkių apibendrinimas;
atleidimo nuo mokesčių forma;
mokesčiai už ieškinius, kuriuos proceso šalys dažniausiai pareiškia apygardų teismuose;
nuorodos į mokesčių pataisų potvarkius.

Kur rasti informacijos apie vidutinę įvairių procedūrų trukmę?

Škotijos vyriausybė savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie šešių mėnesių laikotarpiu supaprastinta tvarka išnagrinėtų baudžiamųjų bylų skaičių. Supaprastinta tvarka nagrinėjamos bylos sudaro maždaug 90 proc. visų baudžiamųjų bylų. Informacijos apie vidutinę civilinių bylų nagrinėjimo trukmę nėra. Netgi kiekviena konkrečios kategorijos byla yra kitokia ir jai išnagrinėti reikalingas laikas gali skirtis. Apytikslę vidutinę trukmę galbūt galėtų nurodyti tam tikros kategorijos bylų patirties turintis solisitorius.

Kur rasti informacijos apie vidutines bendras konkretaus proceso išlaidas?

Vidutinių teismo proceso išlaidų įvardyti negalima, nes kiekviena byla, kurioje šalims atstovaujama, yra vis kitokia. Solisitorius, turintis atitinkamos rūšies bylų patirties, galbūt galėtų nurodyti išlaidų intervalą.

Pridėtinės vertės mokestis

Kaip teikiama ši informacija?

Į skelbiamas išlaidas PVM įtrauktas.

Kokie tarifai taikomi?

Jei taikoma − 20 proc. tarifas.

Teisinė pagalba

Taikytinos pajamų ribos civilinėje teisenoje

Finansinis tinkamumas gauti teisinę pagalbą civilinėje byloje apskaičiuojamas remiantis disponuojamų pajamų lygiu (ką bylos šalis gal sau leisti), nustatomu pagal kūginę įnašų tvarką (slankiąją skalę). Šiuo metu teisinę pagalbą gali gauti žmonės, kurių disponuojamos pajamos yra 25 450 arba mažiau GBP per metus.

Taikytinos kaltinamųjų pajamų ribos baudžiamojoje teisenoje

Bylose, kurios nagrinėjamos oficialiąja tvarka, tikrinama, ar asmuo arba jo išlaikomi asmenys gali sumokėti bylos išlaidas nepatirdami per didelių sunkumų. Konkrečių pajamų ribų nėra.

Bylose, kurios nagrinėjamos supaprastinta tvarka, kai, padarius kaltės neprisipažinimo pareiškimą, teikiama visapusiška teisinė pagalba, taikomas tas pat kriterijus. Konkrečių pajamų ribų įstatymu taip pat nėra numatyta.
Skaičiavimus atlieka **Teisinės pagalbos taryba**. Praktiškai ji taiko savaitinį dabartinės aukščiausios disponuojamų pajamų ribos (26 239 GBP, galiojančios nuo 2011 m. balandžio 1 d.) ekvivalentą. Disponuojamų pajamų riba, nuo kurios pagalba nebeteikiama, yra 245 GBP per savaitę, atsižvelgus į būtinąsias savaitės išlaidas ir išmokas išlaikomiems asmenims. Jeigu pagalbos prašančio asmens disponuojamos savaitės pajamos viršija 245 GBP, vertinamas bylos pobūdis ir taip nustatoma, ar padengdamas teisines išlaidas asmuo patirtų per didelių sunkumų.
Kitose supaprastinta tvarka nagrinėjamose baudžiamosiose bylose, kai klientas prisipažįsta kaltas arba kai kaltės prisipažinimo pareiškimas nepadaromas ir byla tęsiama, solisitorius gali klientui taikyti konsultaciją atstovaujant (*advice by way of representation*, ABWOR). Tokiais atvejais disponuojamų pajamų riba yra 245 GBP per savaitę. Į šią sumą įtraukiamos pajamos iš visų šaltinių, tačiau neįtraukiamos „automatiškai nustatomos“ (kai asmuo patenka į tam tikras kategorijas ir todėl savaime atitinka turimų lėšų kriterijų) ar neįtrauktinos išmokos, taip pat išmokos išlaikomiems asmenims.

Taikytinos nukentėjusiųjų pajamų ribos baudžiamojoje teisenoje

Nukentėjusiesiems **visapusiška teisinė pagalba baudžiamosiose bylose neteikiama**. Solisitoriai gali juos konsultuoti ir jiems padėti procese, tačiau teisinė pagalba atstovavimo neapima. Tokiais atvejais disponuojamų pajamų riba yra 245 GBP per savaitę. Į šią sumą įtraukiamos pajamos iš visų šaltinių, tačiau neįtraukiamos „automatiškai nustatomos“ ar neįtrauktinos išmokos, taip pat išmokos išlaikomiems asmenims.
Norint pareikšti ieškinį dėl nusikaltimu padarytos žalos atlyginimo, kai reikia teisinės pagalbos, taikomos pajamų ribos nustatomos pagal didžiausių disponuojamų 26 239 GBP pajamų ribą. Vis dėlto kai kuriuos iš šių ieškinių gali nagrinėti **Nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo tarnyba** (*Criminal Injuries Compensation Authority*, CICA) ir tada finansavimas teikiamas (jeigu teikiamas) pagal konsultacijų ir pagalbos sistemą, kurioje numatytos kitokios tinkamumo gauti civilinės teisės srities teisinę pagalbą ribos.

Kitos teisinės pagalbos teikimo nukentėjusiesiems sąlygos

Baudžiamosios teisenos srityje teisinė pagalba nukentėjusiesiems neteikiama.
Tais atvejais, kai teikiama civilinės teisės srities teisinė pagalba, jai konkrečių sąlygų nekeliama. Teisinės pagalbos taryba turi įgaliojimų suteikti teisinę pagalbą, jeigu tai pagrįsta atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes.

Kitos teisinės pagalbos teikimo kaltinamiesiems sąlygos

Nei teismai, nei taryba nekelia sąlygų, susijusių su teisinės pagalbos skyrimu baudžiamosiose bylose.

Nemokamas teismo procesas

Teismo mokesčių **nereikia mokėti** toliau išdėstytomis aplinkybėmis.

Apygardos teisme

Už pareiškimus, paduotus pagal teisės aktus, susijusius su gimimo, mirties ir santuokos registravimu;
už pareiškimus, paduotus pagal 1968 m. Socialinio darbo (Škotija) akto III dalį;
už pareiškimus, paduotus pagal 2003 m. Psichinės sveikatos (priežiūros ir gydymo) (Škotija) aktą;
už pareiškimus ar apeliacinius skundus, paduotus pagal 1995 m. Vaikų (Škotija) akto II dalį;
už pareiškimus, paduotus pagal 1974 m. Vartojimo kredito akto 129 straipsnį;
jų nemoka skolininkai ar kreditoriai vykstant procesui pagal 1987 m. Skolininkų (Škotija) aktą arba 2002 m. Skolų tvarkymo ir turto arešto (Škotija) aktą;
išimtis taikoma mokesčiui už aukciono ataskaitos patikrinimą ir teismo auditoriaus ataskaitą;
už palikimo aprašo, papildomo ar taisomojo aprašo ar paties turto priėmimą ar patikrinimą (nepaisant to, ar reikalaujama karinės tarnybos metu ištikusios mirties patvirtinimo).

Sesijų teisme

Skolininkams, vykstant procesui pagal 1987 m. Skolininkų (Škotija) aktą;
už prašymus arba atsiliepimus į prašymus, užregistruotus arba žodžiu pateiktus advokatui, kurių vienintelis tikslas – inicijuoti tolesnius proceso etapus, įskaitant vykdomus pagal:
19.1 taisyklę (nutartys už akių);
22.3 taisyklės 5 dalies a punktą (dokumentų registravimo pabaiga);
36.13 taisyklę (lordo teisėjo mirtis, neįgalumas, pakartotinis bylos nagrinėjimas);
37.1 taisyklės 2 dalies b punktą, 6 dalį ir 7 dalį (prašymai bylą nagrinėti dalyvaujant prisiekusiesiems);
37.10 taisyklę (nuosprendžių taikymas);
38.17 taisyklės 1 dalį (įsakymai dėl posėdžio);
40.7 taisyklės 3 dalį (procesas po apeliacinio proceso perkėlimo);
40.11 taisyklės 1 dalies a punktą (iš ankstinis apeliacinio skundo išnagrinėjimas), bet tik tuo atveju, jei prašymas susijęs su 40.7A taisykle (prašymas iš anksto išnagrinėti apeliacinį skundą dėl nutarties, kuri nėra galutinis sprendimas);
41.15 taisyklės 1 dalį (prašymai išnagrinėti apeliacinį skundą);
40.15 taisyklės 1 dalį (įsakymai išnagrinėti apeliacinį skundą);
41.22 taisyklės 1 dalį (prašymas tęsti procesą).
Be to, šalys gali būti atleistos nuo pareigos mokėti teismo mokesčius tam tikromis aplinkybėmis, jeigu:
asmuo arba jo partneris gauna pajamų, kurios yra parama pagal 1992 m. Socialinės apsaugos įnašų ir išmokų aktą;
asmuo gauna pajamų iš darbo ieškančiam asmeniui skiriamos išmokos (mokamos pagal 1995 m. Darbo ieškančių asmenų aktą);
asmuo gauna civilinio pobūdžio teisinę pagalbą, kaip numatyta 1986 m. Teisinės pagalbos (Škotija) akto 13 straipsnio 2 dalyje – šis atvejis taikomas mokesčių lentelėje nurodytiems veiksmams, su kuriais susijęs mokėtinas mokestis;
mokestis yra mokėtinas paduodant pareiškimą nutraukti santuoką ar civilinę partnerystę supaprastinta tvarka ir asmenį dėl šio pareiškimo konsultuoja ir jam pagalbą teikia solisitorius, kaip numatyta 1986 m. Teisinės pagalbos (Škotija) akte;
asmens solisitorius atlieka darbą, susijusį su mokesčių lentelėje nurodytais veiksmais, už kuriuos mokamas mokestis, ir reglamentuojamą 1986 m. Teisinės pagalbos (Škotija) akto 36 straipsnyje, kuriame numatyta teisinė pagalba ypatingai skubiais atvejais;
asmuo arba jo partneris yra gavęs garantinį kreditą, numatytą 2002 m. Valstybės pensijų kredito akte;
asmuo arba jo partneris yra gavęs darbuotojo mokestinį kreditą, jeigu:
bylos šaliai teikiamas vaiko mokestinis kreditas arba jeigu bylos šalis gyvena poroje, kartu siekiančioje gauti vaiko mokestinį kreditą (kaip apibrėžta 2002 m. Mokestinių kreditų akto 3 straipsnio 5A dalyje;
bylos šalies gauto kredito sąlygose nurodytas neįgalumas arba didelis neįgalumas (arba abu atvejai);
apmokestinamosios metinės pajamos, į kurias atsižvelgiama apskaičiuojant darbuotojo mokestinį kreditą, yra 16 642 GBP per metus arba mažesnės;
asmuo arba jo partneris gauna su pajamomis susietą užimtumo ir paramos išmoką pagal 2007 m. Gerovės reformos aktą.

Kada bylą pralaimėjusi šalis turi padengti bylą laimėjusios šalies išlaidas?

Tai priklauso nuo **pareikšto ieškinio rūšies**. Teismų taisyklės gana išsamios, taigi reikėtų susipažinti su kiekvienai bylų rūšiai skirtomis taisyklėmis.

Vis dėlto paprastai taikoma toliau nurodyta tvarka.

Smulkūs ieškiniai (kurių vertė iki 3 000 GBP)

Išnagrinėjęs smulkaus ieškinio bylą, teismas gali priteisti išlaidas. Priteistiną sumą gali nustatyti apygardos teisėjas (šerifas). Sumą gali apskaičiuoti ir teismo sekretorius (šerifo sekretorius) – arba tuo pačiu metu, arba vėliau.

Paprastai teismo išlaidos priteisiamos bylą laimėjusiai šaliai. Tada išlaidas turi padengti bylą pralaimėjusi šalis. Priteisiamų išlaidų suma paprastai ribojama.

Jeigu ieškinio vertė yra 200 GBP arba mažesnė, išlaidos paprastai nepriteisiamos.

Jeigu ieškinio vertė yra 200–1 500 GBP, didžiausios išlaidos, kurias teismas paprastai gali priteisti bylą laimėjusiai šaliai, yra 150 GBP.

Jeigu ieškinio vertė yra 1 500–3 000 GBP, didžiausios išlaidos, kurias teismas paprastai gali priteisti bylą laimėjusiai šaliai, yra 10 proc. ieškinio vertės.

Jeigu išlaidos priteisiamos, į priteisiamą sumą gali būti įtraukti sumokėti teismo mokesčiai, jeigu bendra išlaidų ir mokesčių suma neviršija minėtųjų didžiausių leistinų ribų.

Supaprastinta tvarka nagrinėjamos bylos (ieškiniai, kurių vertė iki 5 000 GBP)

Jeigu, pasibaigus bylai, teismas priteisia išlaidas, priteisiamą sumą apskaičiuoja **teismo sekretorius** (šerifo sekretorius), remdamasis nekintama išlaidų lentele. Suma priklauso nuo byloje atlikto darbo kiekio ir pobūdžio. Išlaidas gali apskaičiuoti ir teismo auditorius – nepriklausomas pareigūnas (jeigu šerifas arba šerifo sekretorius nusprendžia, kad tai tikslinga).

Jeigu byloje šalims buvo atstovaujama, teismo sekretorius pirmiausia išklauso jų nuomonę apie patirtas išlaidas. Tai paprastai daroma paskutinio bylos posėdžio pabaigoje. Vis dėlto, jeigu šerifas sprendimą priima vėliau arba jeigu posėdžio pabaigoje nepakanka laiko, byla gali būti tęsiama kitą dieną – rengiamas specialus posėdis dėl išlaidų, kuriame gali pasisakyti abi šalys.

Paprastai teismo išlaidos priteisiamos bylą laimėjusiai šaliai. Išlaidas turi padengti bylą pralaimėjusi šalis.

Kai **šerifo sekretorius** arba **teismo auditorius** apskaičiuoja (įvertina) išlaidų sumą, ataskaita pateikiama šerifui tvirtinti. Jeigu tai padaryta atskirame išlaidų nustatymo posėdyje, šerifo sekretorius nustato bylos datą ir laiką, kad šerifas galėtų patvirtinti išlaidų ataskaitą.

Byloje priimto galutinio šerifo sprendimo (nutarties) negalima skelbti, kol šerifas nepatvirtino išlaidų ataskaitos. Sprendimas skelbiamas tuo pačiu metu, kai patvirtinama ataskaita.

Bendrąja tvarka nagrinėjamos bylos

Šiose bylose **teismas turi teisę nuspręsti, ar priteisti išlaidas**. Pagal taisykles priteistinas išlaidas bet kuriuo atveju būtina įvertinti prieš išduodant nutartį dėl mokėjimo, išskyrus atvejus, kai nusprendžiama taikyti nustatytą dydį.

Paprastai išlaidų klausimą teismas sprendžia etapais. Pirmuoju etapu šerifas priima sprendimą, ar ieškovui arba atsakovui galima priteisti išlaidas, ir leidžia parengti bei teismui pateikti išlaidų ataskaitą. Tada teismas siunčia bylą teismo auditoriui – nepriklausomam pareigūnui, kuris nustato išlaidas ir parengia savo ataskaitą. Galiausiai kai auditorius nustato išlaidas, o šerifas nusprendžia dėl galimų prieštaravimų auditoriaus ataskaitai, teismas nurodo padengti nustatytas išlaidas.

Sesijų teismas

Sesijų teismo procedūra panaši į bendrąja tvarka nagrinėjamų bylų procedūrą, kai teismas nustato, kad bylos šaliai gali būti priteistos išlaidos (taikant taisyklę dėl pakeitimo) ir perduoda bylą teismo auditoriui, kad šis įvertintų išlaidas.

Teismas nurodo padengti nustatytas išlaidas, **išskyrus atvejus, kai įsitikina, kad esama konkrečios priežasties to nedaryti**.

Ekspertų užmokestis

Paprastai reikia pateikti prašymą šerifui (teisėjui). Jame reikia nurodyti, kad liudytojai turi teisę gauti ne tik įprastų liudytojo išlaidų atlyginimą, bet taip pat turi patvirtintą teisę į papildomą kvalifikuotų liudytojų atlyginimą.

Vertėjų raštu ir žodžiu užmokestis

Nagrinėjant pareiškimus nutraukti santuoką supaprastinta tvarka, teismo taisyklėse reikalaujama, kad tais atvejais, kai dokumentai turi būti įteikti už Škotijos ribų gyvenančiam asmeniui, pareiškimą supaprastinta tvarka nutraukti santuoką padavusi šalis pateiktų dokumento vertimą į oficialią šalies, kurioje ši paslauga turi būti atlikta, kalbą.

Paprastai už vertėjo žodžiu paslaugas sumoka asmuo, kuriam jų reikia. Vis dėlto tam tikrais atvejais teismas gali nuspręsti, kad vertėjo reikia dėl teisingumo, ir atsižvelgdamas į tai gali nurodyti, kad vertėjo žodžiu išlaidas padengtų teismas.

Susijusios nuorodos

Škotijos teismų tarnyba

Škotijos tarpininkų tinklas

Škotijos teismai (mokesčiai)

Škotijos teisės draugija

Škotijos teisinės pagalbos taryba

Škotijos tarpininkų registras

Susiję priedai

Išlaidų skaidrumo tyrimo Jungtinės Karalystės ataskaita

Paskutinis naujinimas: 26/06/2019

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.